

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, APRIL 24, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Zborovanje učiteljev slovanskih jezikov

Na državni univerzi v Columbusu se bo v soboto 27. aprila vršilo ustanovno zborovanje društva učiteljev slovanskih jezikov na višjih šolah v državi Ohio (Ohio Chapter, AATSEEL).

Navzočih bo nekaj povablencev, ki se zanimajo za pouk slovanskih jezikov po ameriških šolah. Dobrodošli so še drugi, zlasti taki, ki učijo slovanske jezike po privatnih ali javnih šolah (sestru učiteljice, duhovniki itd.).

Zborovanje se bo pričelo ob 10. uri dopoldne v Pomerene Hall, soba 307. Glavna govornika bosta Dr. Peter Epp iz Ohio State University in profesor Joseph Remenyi iz Western Reserve. Zborovanja se bo udeležil tudi Dr. F. J. Kern iz Clevelanda, da bodo zastopali tudi Slovenci oziroma Jugoslavlani.

Opozorjamo že sedaj na "broadcast" s postaje WOSU, Columbus, v soboto ob štirih popoldne. Priporočamo, da slušatelji pišejo postaji WOSU, če se strinjajo z govorniki. Vse to bo moralo pomagalo, da se ustanovi stolica za slovanski jezik na Western Reserve univerzi v Clevelandu.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

STISKI MENIHI, ki jih je v jim rekla: "Ali še ne veste, da partizanstvo razglašalo na vse ve- zdaj ni več Boga"? To je nova trove, se bodo poskušali zbrati na Tirolskem v nekdanjem ci- stercijanskem samostanu Stams. Ta samostan je razglašal in izro- pal Hitler podobno kot Tito Sti- cno. Pater Evgen je že dobil od svojega generala v Rimu ukaz, da poskuša z obnovo tega samo- stana.

RAJHENBURŠKI TRAPI- STI bodo poskušali zbrati svoje brate na Francoskem, če bodo dobili za to dovoljenje.

DR. JOŽEF JAGODIČ bivši ravnatelj škofijske pisarne v Ljubljani, ki je sedaj begunec na Koroskem, je od papeža po- stavljen za delegata in vrhovne- ga dušnega pastirja nad vsemi jugoslovanskimi begunci v Nem- čiji in Avstriji. Slovenci in Hr- vatje so pod njegovo začasno ju- risdiksijo. Ima pravice kakor škofje; tudi, pravico birmova- nja.

AMERIŠKI ŠKOF HURLEY, ki je bil poslan od papeža v Bel- grad kot poseben odposlanec, se je ustavil tudi v Ljubljani. V zadregu je spravljal ljubljanske partizane, ko je zahteval, da pu- ste, da prenoči prav v prostorih škofa Rožmana. Amerikanske- mu škofu niso končno upali od- biti te zahteve in tega počeste- nja trpečega ljubljanskega ško- fa.

SLOVENSKI VOJAKI mora- jo pod partizani služiti večino- ma v južnih krajih Jugoslavije. Ne zaupajo jim, da bi bili doma. Moštvo vojske v Sloveniji tvorijo večina Srbi. Teh je 70%. Pa tudi tem ne zaupajo preveč. Značilna je izjava komandirja v Trzinu. Ta se je izrazil o svoji četi, v kateri da ima same kralje- vaše Srbe takole: "V moji četi je treba likvidirati samo štiri komuniste, pa ima kralj priprav- ljeno spremno četo."

OBOROŽEN ODPOR? — Po gozdovih se pač skriva nekaj fantov, ki se nočejo ukloniti re- žimu in nočejo služiti pod Titom. Tudi je res, da jih prebivalstvo rado podpira. Toda pretirano bi bilo, če bi kdo mislil, da so to kake večje čete ali da so pove- zane med seboj v eno organizacijo. To velja za Slovenijo.

ZDAJ NI VEČ BOGA. — Ko so šli otroci na izlet v Mojstra- no, so nekateri pred jedjo moli- li. Učiteljica jih je pokregala.

Vprašanje, na katerega mi ne vemo odgovora:

Dne 13. septembra 1943 je marširalo na Bloke 300 partizanov spremljanih od 2000 laških vojakov pod vod- stvom generala Ceruttija. Zavzeli so Bloke v tesnem prijateljstvu slovenski partizani in Lah. Pri slavnost- nem kosilu so sedeli: Kidrič, Kocbek in Cerutti ter skupaj obhajali zmago nad slovenskimi fanti, ki niso marali komunizma. Naj odgovorja kdor je pošten, na kateri strani so bili resnični narodni "izdajalci"?

DRUGA LADJA ČA- KA ZA PREVOZ JU- DOV V PALESTINO

La Spezia, Italija. — Član odbora judovskih izseljencev je povedal, da je v tem prista- nišču pripravljena že druga la- dja, ki nosi judovsko in itali- jansko zastavo in je priprav-ljena, da odpelje nadaljnjih 1-200 judovskih internirancev v Palestino.

Ta judovska skupina je bila internirana v Italiji po angle- skih oblasteh, češ, da je nadalj- no naseljevanje judov v Pales- tini nepostavno.

NOVI GROBOVI

John Gornik Sr.

Včeraj je obkrožen od svoje žalostne in ljubljene družine mirno v Gospodu zaspal John Gornik Sr., 1331 Giddings Rd. Svoje življenje je previden s svetimi zakramenti zaključil v starosti 76 let. Bil je težko bo- lan zadnjih 14 mesecev in se- daj ga je Bog rešil trpljenja.

Pokojni John Gornik Sr. je bil rojen v Sodražici, po domače Navrtnikov, odkoder je prišel v Ameriko leta 1892. Najprej je bival 7 let v Brooklyn, N. Y., nato pa se je preselil v Clevel- land, kjer je živel do konca svojih dni.

Tukaj zapušač zalujočo so- progo Mary, rojeno Cimperman iz Dolenje vasi pri Ribnici in deset otrok: John Jr., Andrew, Joseph, Anthony, Edward, Frank, William, Mrs. Frances Vidmar, Mrs. Pauline Zenzel in Marie. Dalje zapušač tri vnuke in dva pravnuka; neča- kinjo Mrs. Angelo Cimperman v West Parku, nečaka Frank Pucel in Frank Košmrl v Clevel- landu, v stari domovini pa ne- čaka Louis Pucel in več drugih sorodnikov. Zadnjih 23 let je živel v pokojju, pred tem pa je delal v "solini". Bil je član dr. Sv. Vida št. 25 KSKJ in društ- va Sv. Antona št. 138 CKO. Po- greb se bo vršil iz A. Grdina in Sinovi pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St. v cerkev sv. Vida v so- boto. Čas pogreba poročamo po- zneje. Naj bo dobremu možu in skrbnemu očetu lahka ameri- ška zemlja, prizadeti družini pa naše iskreno sožalje.

Anton Starc

Včeraj, ko se je mudil na obisku pri sinu v Barbertonu, je ngaloma umrl Anton Starc, je starosti 63 let. Stanoval je na 1225 E. 61 St. Pogreb bo imel v oskrbi Frank Zakrajšek po- grebnj zavod. Vse podrobnosti in čas pogreba bomo poročali jutri.

Mary Kustis

Po kratki in mučni boleznii je v pondeljek popoldne umrla v mestni bolnišnici Mary Kustis, rojena Snider. Stara je bila 40 let. Stanovala je na 1418 E. 41 St. Tukaj zapušač štiri o- troke: Ruth, Constance, Robert in William, mater Mary, dva brata August in Albert, dve se- stri Molly in Albina ter več drugih sorodnikov. Rojena je bila v Clevelandu. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9:00 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda, 65022 St. Clair Ave. v družinsko grobni- co. Preostali naše sožalje.

Frank Tomšič

Včeraj je nenadoma umrl Frank Tomšič stanujoč na 4093 E. 139 St. Pogreb je oskrbi Louis Ferfolia pogrebnega za- voda. Podrobnosti poročamo pozneje.

MUSSOLINIJEVO TRUPLO BILO UKRADENO IZ GROBA. UPOR JETNIKOV V MILANU

Milan. — Truplo bivšega ita- lijanskega fašističnega dikta- torja Benito Mussolinija je bi- lo ukradeno iz groba, kjer je počivalo skoro eno leto. Polici- ja je pričela takoj preiskovati delovanje nove fašistične skupi- ne, ki se je pojavila med dijaki in ki najbrže izhaja iz starih "Mussolinijevih udarnih čet."

Tatovi, ki so odnesli Duceje- vo truplo, so pustili na grobu listek s poročilom, na katerem je bil podpis "Demokratični fa- šisti." Preiskave se vrše med višješolskimi dijaki, o katerih je znano, da je med njimi pre- cej monarhističnih in novofa- šističnih aktivnosti.

Delavci, ki so prišli zjutraj na delo, so opazili, da je nekaj razkopano na Mussolinijevem grobu, ki je v oddelku za siro- mašne in ki je bil prvotno na- menjen za umrle Nemce. Tu je bila poleg njega pokopana nje- gova priležnica Claretta Petaci- ci in pet njegovih služabnikov, ki so bili umorjeni istočasno. Teh grobovi pa so ostali nedo- taknjeni.

Ko so grob nanovo odkopali, in našli njegovo rakev, je bila v njem samo ena raztrgana

spodnja srajca, preperel čevlji in del noge. Uradni krogi dom- nevajo, da mogoče ima ta tat- vina trupla kake zveze z napo- vedanimi demonstracijami ita- lijanskih partizanov. V dne 25. in 26. aprila nameravajo praz- novati prvo obletnico osvobodit- ve Milana in usmrtitve bivšega premierja in njegove priležni- ce, katerih razmrvarjena tru- pla so bili takrat obesili na jav- nem trgu v Milanu.

Milan. — V ječi San Vittore se je pobunilo 3.3000 jetnikov, ki obvladujejo jetnišnico že tri dni. Krog 350 vojakov, več tankov in oklepnih avtov je pri- šlo na pomoč iz Turina, ker po- licija ni mogla sama vzdržati v premoči upornikov. Strelja- nje se nadaljuje kar naprej, da- si je bilo jetnikom ponudeno premirje, da bi se moglo po- spraviti izpred jetnišnice ran- njence in mrtvece.

Do sedaj so bili trije ubiti in 27 ranjenih zunaj ječe, koliko pa je ubitih ali ranjenih rebel- lov v ječi pa ni znano. Uporni- ke vodi neki Barberi, ki je obso- jen na smrt in je čakal v ječi na usmrtitev.

Etiopija je ponudila svoje žito in drugi živež za po- moč stradalnim narodom

Washington. — Etiopija je ponudila svojo pomoč UNRRA in je pripravljena dati v ta na- men 100.000 ton žita in drugih živilskih produktov v prihod- njem letu in pol. Pripravljena je poslati tudi 10.000 ton kave, a pri tem se obrača na UNRRA, da ji pomaga pri transportaci- ji. Ponudbo je dal etiopijski poslanik v imenu svoje vlade načelniku UNRRA, F. H. La- Guardia rekoč, da hoče tudi kraljeva vlada Etiopije prispe- vati svoj delež, da se odvrne največja tragedija, ki preti stradalnim narodom Evrope in Afrike.

V istem času je spregovoril tudi gen. Eisenhower v apelu na ameriški narod, da bolj var- čuje s hrano doma. On pravi, da nasititi lačne narode je pr- vi in glavni pogoj za pravi mir. Na ameriških konzumentih je največ ležaje, da se odvrne naj- hujšo krizo, ki nam preti pri- hodnjih šest mesecev.

RUSKA KOMISIJA NAJELA HOTEL ZA PET LET

New York. — Ruska nakupo- valna komisija, ki je dospela v to mesto, je imela težave dobiti stanovanje za vse osobe. Zne- bila pa se je teh skrbi in rešila stanovanjsko vprašanje s tem, da je najela dvanajstnadstrop- ni hotel Ransby.

B. Jeukov, pomočnik gene- ralnega managerja te komisije, je rekel, da je ruska nakupo- valna delegacija najela ta ho- tel za dobo pet let in da ga bodo preuredili v tri-sobna apartman stanovanja.

Bodite previdni, kadar gre- ste preko ceste. Prekoračite ce- sto samo pri signalni luči!

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Tone Šubelj ni z opero—

Kakor vsako leto, smo tudi letos pričakovali, da bo nasto- pal z Metropolitano opero v Cle- velandu naš slovenski operni pevec, Tone Šubelj. Včeraj pa je poklical naše uredništvo iz New Yorka in nam sporočil, da po naročilu zdravnika vsled iz- črpanosti ni smel na pot. Kakor hitro pa se mu zdravje izboljša, bo sledil operi kjerkoli že bo. Naroča prav tople pozdrave vsem prijateljem v Clevelandu.

Ne bo seje—

Seja Norwood Community Councila, ki bi se morala vršiti v četrtek 25. aprila je odgode- na. Za morebitna pojasnila se obrnite na tajnika Joe Fifolt.

Doktor Oman zopet uraduje—

Veseli nas, da je doktor Mi- chael F. Oman zopet med nami. Pred kratkem se je vrnil iz bol- niških počitnic na toplem jugu. Uraduje zopet v svojem starem uradu na 6411 St. Clair Ave. in z njim v družbi je tudi Dr. Ray H. Long M. D.

Zahvala z bolniške postelje —

Mrs. Teresija Kmet, 3922 St. Clair Ave. se prav pristočno za- hvaljuje vsem prijateljem in prijateljicam za obiske, posla- ne cvetlice in voščilne kartice. Nahaja se še vedno na bolniški postelji v domači oskrbi.

Maša zadušnica—

V četrtek ob sedmih bo v cer- kvi sv. Vida maša za pokojno Helen Pevec ob trideset-dnevni- ci njene smrti.

Pisma in zahvala

iz domovine—

Mary Sestan, 3435 W. 60 St. je prejela iz stare domovine, selo Bizjaki št. 8. St. Matej, štiri pisma od svojih sorodni- kov, ki se prav lepo zahvalju- jejo ameriškem Rdečemu kri- žu za svo pomoč. Prav posebno pa še njej za poslana pakete, ki jim jih je poslala potom Au- gust Kollandra, kateremu se prav lepo zahvaljuje za tako to- čno postrežbo.

Prva obletnica—

V četrtek ob 7:45 bo v cerkvi sv. Vida maša za pokojnim John Možičem ob priliki prve obletnice njegove smrti.

Zadušnica—

V četrtek ob 6:30 bo v cerkvi sv. Vida peta sveta maša za po- kojno Agnes (Zot) Sot.

Ob šesti obletnici—

Ob 8:15 v četrtek bo v cerkvi sv. Vida maša za pok. Frank Suhadolnik Jr. ob priliki šeste obletnice njegove smrti.

Pisma imajo pri nas—

Cecilija Papež, roj. Sever, doma iz Lopate št. 4, Hinje; pi- še Anton Potočar.

Frank Škufca, ki je stanoval na 921 E. 141 St.; piše Janez Škufca iz vasi V. Vrhi št. 13, p. Krka, Jugoslavija.

Državni tajnik Byrnes odletel v Pariz

Washington. — Državni taj- nik James F. Byrnes je včeraj opoldne odletel v predsedniško- vem osebnem letalu "The Sac- red Cow" v Pariz, kjer se bo dan za otroško zdravje v če- trtek — za razsvetlavo, v pe- tek — pobiranje odpadkov in smeti, v soboto — dan dela na vrtu.

Turjak

je bilo okrog gradu novo luknjo v steni, pogledal, kje se je granata razpočila v nastropni steni, nameril strojnico in podrdral...

Rafal za rafalom je pošiljal proti grajskemu pokopališču, kjer je stal tolovajski top. Top se ni nič več oglašil. Kako bi se tudi. Vovkčeva strojnica je pokosila bandite ob topu. Morda se je celo top kaj pokvaril. Saj so ga tolovaji ponoči neznano kam odvekli.

Tudi iz smeri proti Vel. Laščam je začel nabijati top. Toda tam je bil zid debel. Zamolklo so se razbijale granate ob debelem zidu. Tu in tam je granata zgrešila svoj cilj. Za trenutek je zamoljela nad gradom, takoj nato pa udarila onstran gradu na tolovajske položaje.

Legionarji so se temu smejali. "Spet sabotaža!" so vpili. Vedeli so, da so komunisti mobilizirali njihove prijatelje. Da bi oni streljali!

Okrog poldne so se približali gradu trije Legionarji. Previdno so se plazili po grmovju. Bali so se, da bi jih ne opazili tolovaji. Legionarjem so dajali znamenja, naj ne streljajo. Bili so trije fantje iz Vaške straže Semič. Tolovaji so jih našli na domu, pa so jih mobilizirali. Prignali so jih semkaj in hoteli, naj ubijajo svoje najboljše prijatelje. Ušli so komunistom in se spet pridružili bivšim sobojevnikom.

Povedali so, da je okrog Turjaka zbranih mnogo tolovajev. Bojnega razpoloženja med njimi pa ni nobenega. Kako naj bi bilo? Vsako uro odpelje voz ranjencev in tudi mrtvih imajo dovolj. "Beli hudiči" so strelci, da malo takih. Komaj premakne puško, da bi streljal, že jo dobiš. Sam poveljnik operacij, Črnogorec Pero, jo je dobil. S prestreljeno roko se je moral umakniti in gorje, če bi kdo prišel njemu v roke.

Fantje so bili vsi navdušeni ob tem pripovedovanju. Iz gornjih nadstropij se je oglašala pesem:

"Hej Slovenci! Naša reč slovenska živo klije..."

Tolovaje je pesem silno razdražila. Z nasprotnih bregov se so drli:

"Predajte se! Beli psi! Predajte se!"

Toda pesem je odgovarjala:

"Bratje mi stojimo trdno kot zidovi grada!"

Vmes pa so pele strojnice. Fantom se je pesem zdela lepa: saj je bila ta pesem strojnice zato, da bi dobra slovenska mati, vredna tega imena, še pela pesem uspavanko svoji deci in ne bi postala komunistična vlačuga. Saj je bila ta pesem zato, da bi slovenska mladina ostala nedolžna, da bi še pela svoj ringaraja in ne bi postala samo številka v mrzlem rdečem vyzgajališču. Saj je bila ta pesem zato, da bi slovensko dekle ohranilo svoj nagelj na oknu in bi brezskrbno zapela ob večernih urah, ko bi mu zalivala. Saj je bila ta pesem zato, da bi slovenski fant še zapel ob tilih večerih na vasi o rožmarinu in pušelcu, ki mu ga bo dala njegova edina, ki živi samo zanj. Ta pesem je bila o slovenski domačiji, na kateri je gospodar slovenski človek, do kolen zakopan v svoji zemlji, pela je o vasicah, o cerkvicah za vasio in o rokah, ki se sklepajo v molitvi in prošnji Boga, naj rosi svoj blagoslov na zemljo in človeka, ki tod prebiva.

Zato pa le poj pesem strojnic! Saj kadar poješ to pesem, si večno lepa. Pesem samo- obrambe, pesem ljubezni do domovine, pesem Turjaka — nikdar ne boš utihnila.

Fantje so komaj pojužinali, ko se je na marofu spet pokazala bela zastava.

LIGA KATOLIŠKIH SLOVENCEV V AMERIKI

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: Rev. M. J. Butala, 418 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpreds.: Frank Tushek, Joliet, Ill.
2. podpreds.: Josephine Muster, Joliet, Ill.
3. podpreds.: John Mlakar, Chicago, Ill.
Tajnik: Rev. Alojzij Madic, OFM, Box 608, Lemont, Ill.
Blagajnik: Joseph Zalar, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

SVETOVALNI ODBOR:

Predsednik: Rt. Rev. J. J. Oman, 3547 E. 80th St., Cleveland, O.
Člani: Rev. Matija Jager, Rev. Edward Gabrenja, Rev. Aleksander Uran- kar, Rev. Frank Baraga, Rev. M. J. Hiti, Rev. Stefan Kassovic, John Gern, Frnk Wedie, Anton Grdina, Mary Polutnik, Catherine Rob- erts, Math Slana, Pauline Ozbolt, John Gottlieb.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: George J. Brince, Eveleth, Minn.
Člani: John Terselich, John Denša, Frank Lokar, Jean Težak.

ZA PUBLICITETO:

Albina Novak, John Jerich, James Debevec, Ivan Račić, Rado Staut.

Kako jih dobiti v Ameriko?

Vedno več rojakov se obrača na nas v vprašanju, kako bi bilo mogoče dobiti sem v Ameriko sorodnike ali znanke iz begunstva. Liga pa ne more v tem pogledu storiti drugega kot dati pojasnila, ki so pa že itak obče znana. Iz njih je razvidno, da se mora za kaj takega pobrigati vsak sam, ki hoče kaj ga sem dobiti.

Prvi korak je, da za dotičnega (ali če jih je več) daste na pravi zahtevani "affidavit". Formular za "affidavit" se dobi pri vsakem poštnem uradu v Združenih Državah. Za izdelavo "affidavita" se obrnite na pomoč h kakemu izvedencu v teh rečeh, na primer kakemu Notary Public.

Izpolnjeni "affidavit" se pošlje ameriški konzulu v Neapel (Napoli, Italija). Obenem obvestite dotične svoje znanke, da je affidavit zanje odposlan. Na podlagi tega obvestila se bevaš znanec lahko registriral pri oddelku UNRRA za repatriacijo kot kandidat za pot v Ameriko, o nadaljnjih postopanih to dobivali navedila od tistega urada.

Naj pa nihče ne misli, da bo mogel kdo na podlagi samega "affidavita" na pot v Ameriko. Pač pa je to prvi korak, ki je potreben. Vse drugo bo vzelo časa in denarja — koliko, to bo odvisno od razmer in okoliščin.

"Najžalostnejši človeški problem v Evropi"

Pod gornjim naslovom pri- naša katoliški tednik AMERI- CA v New Yorku lep članek dne 6. aprila 1946. V njem se bavi z vprašanjem beguncev, zlasti tistih, ki so zapustili svoje domove v deželah, ki so pod "sovjetsko sfero." Najprej raz- pravlja o tem, kaj se je že sto- rilo za te nesrečnike in kaj se je opustilo, oziroma se ni sto- rilo. Prot koncu pravi:

Nujno je, da državni in vojni oddelki Združenih držav ne razpustita begunskih taborišč, preden je za begunce preskrb- ljeno. Ako bi se to zgodilo pre- hitro, nastane za begunce dvo- jna možnost:

1. Ali bodo morali brez usmi- ljenja nazaj, odkoder so prišli — in to je, kar zahtevajo Sov- jeti. Kaj čaka begunce v tem slučaju, vemo vsi.

2. Ali bo skrb zanje prevzela

sama UNRRA in ostanejo pri- bližno tam, kjer so zdaj. Toda če jih bo prezela UNRRA čisto neodvisno od zavezniških oku- pacijskih vlad, potem bo sov- jetski zastopnik pri UNRRA istotako zahteval prisilno vrni- tev — in stvar bo ista.

Dalje našteva AMERICA ce- lo vrsto organizacij, ki se za- vzemajo za varstvo beguncev v tem smislu, da prevzame skrb- ranje poseben oddelki pri orga- nizaciji Združenih Narodov (morda pod načelstvom Mrs. Rooseveltove). Vsi, ki se pote- gujejo za blagor beguncev, pri- poročajo vpoštevanje nasled- njih štirih točk:

1. Prisilna vrnitev v domovi- no naj se takoj odpravi. Begun- ci naj ostanejo tam, kjer so, vsaj zaenkrat. Taborišča naj to- rej ostanejo.

2. Tisti begunci, ki niso na- stanjeni po taboriščih, smejo ostati v deželah, kamor so pri- bežali, do nadaljnjega. To se pravi, dokler begunski oddelki pri organizaciji Združenih Na- rodov ne ukrene kaj določnega. Med tem naj se beguncem da svoboda zaslužka, šolanja in javne podpore, ako jo potrebu- jejo.

3. Beguncem naj se poskrbi politična varnost in ustvari naj se kaka ustanova, ki jim bo iz- dajala mednarodno veljavne potne liste.

4. Vse države celega sveta naj mislijo na to, da bi bolj na ši- rko, in to čim prej; odpre svo- ja vrata za priselitev evropskih

ljudi iz vrst beguncev. (Zviša- nje priselitvene kvote.) V tem smislu je sam papež 13. marca apeliral zlasti na Ameriko!

Ob koncu pravi list AMERI- CA:

Od tega, kako bo organizaci- ja Združenih Narodov vpošte- vala zgornja priporočila, odvisi svoboda in celo življenje ali smrt — milijonov.

Med "milijoni," ki jih ima v mislih list AMERICA, so tu- di naši rojakji begunci, pregnan- ci in brezdomci — SLOVENCII!

Dokler se ne odloči njihova nadaljnja usoda, ste vsi lepo naprošeni, da še dalje vztrajno podpirate stremljenje LIGE KATOLIŠKIH SLOVENCEV, ki skuša slovenskim beguncem olajšati bridkost negotovosti in mučnega čakanja.

Nadaljni prispevki v Liginu blagajno

Po \$100: F. G., Cleveland; A. B. od nekod.

Po \$50: Dva Neimenovana.

Rev. John Ferlin (nabral za bogoslovce) \$320.00.

Več darovalcev za določene osebe, skupaj \$540.00.

Po \$10.00: Mary Simec, An- drew Košir, Anton Sircelj, Ru- dolf Schroef, Elizabeta Lucija.

Po \$8.00: Mrs. Kuntar.

Po \$5.00: Mary Gande, Lud- mila Arko, Anna Setničar, Ka- tarina Kušič, Mary Habian, Mary Beck, Oblak Martin.

Po \$2.50: A. Kužnik, Joseph- ine Pintar, Mary Ferkul.

Po \$2.00: Mrs. Bogolin, John Kokalj, Anna Plemel.

Po \$1.00: Mrs. Sivic, Mrs. Krebel, Mrs. J. Penikvar, Fran- ces Košir, Mary Sivic.

Po \$0.50: Rose Gruber.

Ponovno iskrena hvala vsem darovalcem. Prav tako lepo se tudi nadalje priporočamo. Na- ši brezdomci se z vedno večjim zaupanjem ozirajo k nam v A- meriko po moralno in finančno pomoč. Naj ne poneha naša naklonjenost tem nesrečnim ro- jakom! Vsi ste pozvani. Vsi nam pomagajte do tega, da bo- mo lahko pogosto navedli na tem mestu nova in nova imena, nove in nove številke. Bog po- vrni!

Rev. Alojzij Madic, OFM., taj- Box 608, Lemont, Ill.

—

Mi lahko popravimo!

VSEH VRST
IGRALNIH
STROJEV ZA
PLOŠČE
NAPRODAJ

VSEH VRST
PREMENJAL-
CEV ZA
PLOŠČE
POPRAVIMO

Popravilo radijev, pralnikov in čistilcev je naša stroka. Nobeno delo ni preveliko ali premajhno za naše eksperte. Naj bo s strojem karkoli narobe, mi ga lahko popravimo.

MALZ ELECTRIC

6902 St. Clair Ave.

EN 4808

Hoover na Poljskem. — Bvši predsednik Herbert Hoover in sedanji načelnik Tru- manovega religijske urada za Evropo je obiskal tudi Poljsko, da se osebno prepriča o po- trebi živilske pomoči za to deželo. Na sliki ga vidimo, ko si ogleduje razvaline Varšave. Ta porušeni del mesta je bila nekoč judovska naselbina in sodijo, da je našlo smrt v teh razvalinah do 50,000 oseb. Levi na sliki je poslanik Arthur Bliss Lane in na desni pa de- lavskih podtajnik Dr. D. A. Fitzgerald.

IZ RAZNIH KRAJEV PO AMERIKI

Red Lodge, Mont. — Dne 15. marca je v tukajšnji bolniš- nici umrl John Mihelcic, ki je podlegel mrtvoudu. Več let je živel v Washoeu, Mont. Doma je bil iz Zagorja ob Savi in star blizu 71 let. Zapušča ženo, tri hčere in tri sinove. — Dne 6. aprila je umrla Mary Primo- zich. Stara je bila skoraj 63 let in doma v vasi Sv. Gregor pri Velikih Laščah, Dolenjsko. Zapušča moža, hčer, sina in vnuka.

Waukegan, Ill. — Dne 13. a- prila je umrla Ivana Cvetnic, rojena Malavasič, stara 60 let, doma z Vrhnik, v Ameriki 45 let. Bolehala je od septembra 1945. Zapušča moža in dva si- nova, Franka in Alberta.

Oglesby, Ill. — Tukaj je u- mrl Karol Ambros, star 60 let in doma iz Česne pri St. Vidu. Dolenjsko. Tukaj zapušča ženo, dva sinova in brata (v Depue- vu, v starem kraju pa pet se- ster in brata.

Midway, Pa. — Častno sta bila odpuščena od vojakov Fred Capuder in Edwin Kosem v civilno življenje sta se vrnila srečna in zdrava.

Nokomis, Ill. — S častnim od- pustom se je vrnil v civilno živ- ljenje Albert Zugmeister. — Družina Anton in Cecilija Zi- onci je dobila novorojenčka.

— Tekom zadnjih 25 let se je število traktorjev na farmah v državi Illinois zvišalo od 23,000 na več kot 150,000.

MALI OGLASI

Odda se soba

Odda se opremljena soba za 2 dekleti ali za mlad zakonski par, ki se lahko posluži tudi drugih sob v hiši. Pokličite KE 0513. (82)

Peč naprodaj

Proda se po zmerni ceni elec- tric peč za gretje. Rabljeno sa- mo en mesec. Poizve se na 1064 E. 66. St., po 4 uri popoldne. (82)

Hiša naprodaj

Proda se velika hiša, 9 sob, za 1 družino, kopalnica, furnez na premog, garaža. Blizu E. 100. St., in St. Clair Ave. Cena \$6,800. Pokličite MU 6945. (82)

Odda se soba

Odda se opremljena soba za moškega. Pokličite HE 6526.

ZA SPLOŠNA CEMENTNA DELA

se priporoča

Leo Troha in sinovi
20 letna izkušnja
22031 Miller Ave.
IV 2494 (83)

GARANTIRANO popravilo na va- šem šivalnem stroju po vateranu, ki ima 14 let izkušnje.
Če pridemo na dom \$1.00.
Zvečer in v nedeljo \$1.25.
ALLIANCE SEWING MACHINE
15823 Arcade Ave.

Slovensko-ameriška

Kuharica se sedaj dobi v Clevelandu

Dobite jo v pisarni August Kollander, 6419 St. Clair Ave. ter pri Jožetu Grdini, 6113 St. Clair Ave. Oba imata knjige v zalogi in bosta rada postregla rojakinjam, ki želijo imeti to lepo, veliko in koristno knjigo. (Mon.Wed-X)

SEDMAX Moving & Storage

ALSO
LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.

KE 6580

DELO DOBIJO

Delajte v
MODERNEM POSLOPJU
THE TELEPHONE COMPANY

potrebuje ženske za
hišno znanjenje
poslopij v mestu
Stalno delo — dobra plača
Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 nj.

Zglasite se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

MOŠKI ZA SKLADANJE LESA IN TOVARNIŠKO DELO
Samo iz West Side
Dobra urna plača
in plača od kosa
F. ZIMMERMAN CO.
2040 W. 110. St. (X)

Delo dobi ženska

Stalno delo dobi ženska za čiščenje Klubovih prostorov ob jutranjih urah. Plača je mese- čno po dogovoru.

Ako katera ženska želi spre- jeti to službo, naj se zgloji pri tajniku Kluba dr. SND, v Ura- du SND, na St. Clair Ave. Odbor Kluba društev SND. (81)

Delo dobi

Stalno delo dobi dve ženske za pomagat čistiti dvorane in urade dva do tri dni v tednu, Dobra plača od ure.
Ako katere želijo delati neko- liko dni v tednu. Naj se zgloji v uradu SND, na St. Clair Ave. Gospodarski odbor SND. (81)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Proda se hiša na 81. St. v bli- žini cerkve Sv. Lovrenca, za 3 družin. Furnez in velik lot. Vse v dobrem stanju. Kogar zanima naj se zgloji na 3623 E. 81. St. (82)

MATT URBANA CEMENTNA DELA

1164 E. 61. St.

(81)

Hiše naprodaj

Proda se Brick apartment za 4 družine, 5 sob in furnez za vsako družino. Cena \$18,000.

Hiše sama zase, 6 sob blizu Euclid Beach Park.

Hiša za 2 družini, 6 in 6 sob, blizu 152 in Lake Shore Blvd.

Pokličite po 6 uri HE 8056.

George Kasunic (81)

Kadar potrebujete zavarovalnino

probi ostanj, viharju, za avtomobile, sipe itd. se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1874

19001 KILDEER AVE.

Popravljamo ključavnice

Naredimo duplikatne ključe

Odpremo vse ključavnice

Viseče ključavnice od

19c naprej

Art Malloy

1311 E. 55. St.

EN 5152 (83)

Psa naprodaj

Naprodaj sta 2 psa "fox ter- rier" pasme, 2 meseca stara. Vpraša naj se na 1415 E. 39. St. (82)

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

Pokojno je snivala planina, vsa lepa in bujna. Zdaleč ne bi mogel nihče misliti, da je v njenem trupu toliko živga, toliko znoja in obupa. Njeno pobočje pa je bilo vse razkopano in med razkopi je bila zgrajena cesta, na cesti pa dolga vrsta težkih avtomobilov. Ti so odvažali s Pogorja človeški znoj in obup v Doljano, kjer so ga pretopile livarne pa ga odvajale dalje za suho zlato v uteho ligurskemu goltu. V podnožju Svitave so stale lično zrajen lesenjače, kjer so zapisovali pisarji in nadziratelji vse to, kar je hodilo v jama in kar je jama dajala. Le tistega ne, kar je jama jemala; ne, tistega ni nihče beležil.

Bajtrice so hitele mimo lesenjač. Sprva se ni nihče kaj posebno zmenil zanje, misleč, da so prinesle številke obede. Je pa kmalu nastal pred rudnikom nekak trušč — in pisarnice so je jele odpirati.

"Naše ven! Rudarje ven!" Bolj in bolj pritiskajo bajtrice k vhodu, odrivajo stražo in postajajo nasilne. "Ven, naše ven! Ne bodo vam več garali za vbočajme! Ven! Naj poginejo doma, ne v jami za tiste vampe!"

Trušč je pa moral prodreti končno le globlje v jama, kajti priplaval se je na dan Jarmov fant pa presenečen gledal v gnečo.

"Vsi ven — rov bomo zasule!" zakričel Repčevka. Fant kar osupne pa zbeži nazaj. Straža je klicala na pomoč, pisarji so

zahtevali, naj se žene odstranijo, te so pa besnele in razsajale, da jih ni bilo moč ugnati ne zlepa ne zgrda. Medtem so pa že prihajali rudarji iz rova. V gručah so sopihali ven, naravnost bežali so, ko pred hudo uro. Čudo čudovito: toliko trumo ljudi je izvrгла gora! So pa to ljudje ali so le živali? Postave same na sebi sličejo pač ljudem, izraz, umazanost in vse drugo pa je bolj živalsko ko človeško. In tu pred rovom stoji ta truma števil in naj se ta truma morda s kom spopade? Ne, te mahedrave kosti pa niso za borbo, so le še za jama. Pa je vse to uboštvo s Pogorja? Saj so vmes čisto neznani obrazi. Da, mnogi so iz nižine, ki si hodijo kopati kruh v pogorske rove; nekaj pa je med njimi celo Liguorov. Liguorov? Da, za kazni so bili poslani v rove.

Jamski klesarji so prišli torej ven — in kaj bo zdaj?

Vprašujoče so strmeli v žene, te so pa vpile in mlatile vsaka svojo. "Ven, vsi ven! Ne maramo, da poginete v jami, rajši razženemo rov!" Po vsej priliki niti ženske same niso prav vedele, kaj hočejo — in spričo teh izbruhov si tudi rudarji niso mogli biti na jasnem, kaj naj počno: naj gredo enostavno domov ali naj se vrnejo v rov? Ker samo žensko kričanje jih pač ni moglo prepričati, da bi se kaj odločilnega ukrenilo. Saj vedo sami, da je njih položaj obupen, ali kaj naj ukrenejo proti tako mogočnemu

mu gospodarju, ki jih zdrobi in ukloni kakor se mu zljubi. Ne, ženske naj ne uganjajo budalosti.

Končno se je posrečilo Repčevki, da se je prerila pred žensko gnečo in z odločno kretnjo ustavila njih kričanje.

"Možje, poslušajte! Prišle smo, da vas vprašamo, hočete

še naprej otepavati nezabeljen sok? Hočete res poginiti za te goltave črve? Me tega nočem!

Zato smo prišle in vas vprašamo, kje je vaš zaslužek? Že od vstaje spomladi niste prejele plačila — in vi garate dalje na upanje. Liguski štacunarji nam ne dajo na upanje niti soli, vi pa pitate izpasene tuje vampe s svojo krvjo! Ali vas ni sram? Prišle smo po zaslužek, da vam skuhamo kaj tečnega, da nam ne umrjete v jami. Ali ne le štirideset beličev dan! To ni niti pol srebrnika in me ne moremo hraniti niti vas, kako še otroke! Izpod treh srebrncev na dan ni vredno več v jama, naj gredo noter kar mogotci sami! Zato vas pozivamo na borbo! Kdor hoče poginiti za brezbožnike, naj se vrne v jama, kdor pa hoče živeti, naj gre po plačilo v Doljano! Naprej, rudarji! Z nami pojdejo kosci in gozdarji in vsi kopači Pogorja! V borbo! Ako propademo, potlej naj se ta gora pogrezne!"

Mrtva kri je oživila in vzrojila; v izsesana telesa številke je šinilo življenje, kakor bi ga vdahnilo samo čudo. Besednica je gledala mrko v gnečo — in ko se je ta gneča zamajala in kriknila, tedaj se je besednici mrko lice zjasnilo.

"V borbo! Po pravdo!"

Prek Pogorja je šnila iskra in je zagorela z močnim plamenom. Od Svitave nizdol je vihrala po cesti truma rudarjev in žen. Procesija pa je naglo naraščala. Kosci so ostavljali delo in se pridružili vstašem; gozdarji, ki so vozili

iz gozda les, so ustavili sredi pota, sneli z voz sekire pa hiteli za vojsko.

Medtem je vžgala iskra tudi kope Gluhovnika. Pogorski kopači gredo po zaslužek, naj mar gluhovniški kopljejo še dalje na upanje? Se jim godi morda kaj bolje kot tem???

V Doljano so se zgrinjale trume kopačev in skozi mesto, meščani so se zapirali v hiše ali pa bežali iz mesta; tisti, ki niso nič premogli, so pa drzno dvigali glave in se z glasnimi

vzkriki pridružili vstašem. Po cestah in ulicah so begali avtomobili na vse strani, trgovine so z vso naglico spuščale svoje oklepce, a v vojašnicah klicale trombe k vzbuni. Po glavnih

cestah se je pa valila živa reka k palači delniške družbe, valila se mirna in strašna. Na prostnem trgu je stala mogočna, nova palača, ki jo je obkrožilo vojaštvo še preden jo je dosegla živa reka.

Predno je valovje veletoka je prigazilo do vojaškega oklepa in se je ustavilo. Rudarji niso prišli zato v Doljano, da bi se spopadli z vojaštvom, ampak prišli so trijat to kar jim gre. Na prvi hip je bilo videti, da bo treba do pravde le preko oborožene sile; kajti palača je stala za hrbtom krdele in je bila zaprta in hladna kakor grobnica. Bila so zaprta vsa vrata in okna — in jadni ljudje se je zadržali v to zidovje skoro brez upa na zmago. Bil je uverjen, da je v tem mogočnem zidovju nakopičen njegov zaslužek, da so ta zakopani njegovi vzdihi in žulji, njegova kri in mozeg. In do vsega tega jadni ljudje ne more.

"Naše žulje, denarje!" je zabučalo iz množice.

"Plačila! Kruha!" je zahtevalo trdo kokar kletev. Ves trg se je stresel ob slivitem kriklu, le palača je stala negibna in nema.

"Žulje, denarje!"

"Kruha!"

"Suj — basu!" zatuli čelnik na konju, poskakuje togoten pred krdelom, maha z golo sabljo pa ukazuje, naj se krdele pripravi za strelbo.

Številke umolknejo. Čemu se oni na konju toliko togoti, saj ga vendar ne misli nihče izzivati. Množica molči in se niti ne gane na vsa izzivanja. Oni na konju se posvetuje z ostalimi čelniki, potem pa pozove, naj se ligurski delavci umaknejo iz vrst, ker bodo voljaki streljali. Res se prično nekateri izmed ligurskih majati med množico; samo majajo se, izstopijo pa le ne. Vendar čelnik kljub temu odredi strelbo.

Krdelo se je ustrojilo v členke. Ukaz je ukaz, toda strelci se le obotljajo. Ne morda iz sočutja do množice, ampak verjetneje iz strahu pred temi strašnimi obrazi, iz katerih zevajo te strašne oči.

"Banti!"

Drhteče roke dvignejo orožje — številke pa stoje negibne, kakor zid. Ni groženj, ne prošnje, samo negibne stoje in čakajo. In strelci gledajo v ta strašni živi molk, v te gladne obraze, gledajo v krampe, kopače, sekire, ki so dvignjene nad glavami kakor k presegi. In ta strašna, negibna vojska bo po prvi salvi zbesnela ko ranjena zver, postala sama groza — in bo zmendrala obrambi zid v prah.

"Banti!"

Ne! Drhteče roke so povešile cevi. Vdrti oči pa molk, strnjene kose, kopače in sekire so, močnejše od smodnika. Čelniki so se spogledali kakor poraženi. Oni na konju se je obupno ozrl na okna palače, čes, naj oni uredijo to težko zadevo, smodnik je ne more urediti. Po svez priliki je palača razumela to kretanje, kajti gori so se odprla steklena balkonska vrata — in na balkonu se je prikazalo nekaj gospodov.

"Diamant!" je završalo skozi množico.

Da, Diamant sam se je bil potrudil na balkon. Diamant, veliki golt, predsednik delniške družbe, je stal tu obilen in zalit, a hladen ko jeklo zrl dol. Ni omajal njegovega hladu pogled na nemo vojsko sužnjev; njegovo lice, kljukasti nos in ves izraz ni kazal nikakega popuščanja, kljub temu, da mu je odrekla pomoč tudi oborožena sila. Ne, Diamant hoče ugnati lačno drhal sam.

"Žulje!"

"Zaslužek!"

"Kruhaa!"

Strašno je grmela palata, hoteč omajati palato s svojim krikom.

"Zemljo nazaj!" so prišli kmetje od zadaj. "Stran naša! Skabre hrib! Gladni Tisovnik! Ne pustimo razkopavati!"

"Sesid Odehu!"

"Brezbožniki!"

"Golti!"

"Naše denarje!"

"Kruhaa!"

(Dalje prihodnji)

— Rod Zuni Indijanci živi v New Mexico, samomora.

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Oblek se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

HE 2730, 1146 E. 61st St.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER" kateremu je znižana cena \$ 2.00

in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Naznanilo odprtije nove trgovine!

CLEVELAND FLOORS CO.

1662 E. 118th St.

Cleveland 6, Ohio

CEdar 6560

CLEVELAND INSULATION ENGINEERING

3624 East 115th St.

Cleveland 4, Ohio

GARfield 7910

FRANK KLEMENC

1051 Addison Rd.

BARVAR

Centenemu občinstvu naznanjamo, da smo preselili našo trgovino iz 6202 St. Clair Ave. v novo trgovsko poslopje 6214 St. Clair Ave., ki je samo troje vrat vzhodno od naše trgovine. Ker imamo precej odjemalcev v Collinwoodu in Nottinghamu, se jim moramo počasi bližati. Naša trgovina je takoj poleg Norwood gledališča. Katera trgovina se vam bo najbolj dopadla na tisti strani, pa pridite notri in prišli boste prav v Anžlovarjevo trgovino.

Pravkar smo dobili veliko zalogo lepih modernih oblek za dekleta, žene in otroke. Posebno velika izbira bombažnih oblek. Prav tako imamo veliko spomladanskih sukenj in spodnjega perila za moške, žene in dekleta ter vsakovrstna oblačila in drugo kar potrebujete za svoj dom.

Danes in jutri, 24. in 25. aprila bo naša trgovina zaprta radi selitve in v petek 26. aprila pa pridite v našo novo trgovino, pa če kaj kupite ali ne, kar pridite pogledat, ste vseeno dobrodošli.

Ravno za 35 letnico, odkar smo v trgovini, se selimo v novo trgovsko poslopje. Če človek premisli, je to precej dolga doba in vendar je hitro minilo in še vas je mnogo, ki ste že od začetka naši stalni in dobri odjemalci. Kakor ste v začetku prišli, pa pridite še danes. Prav lepo se Vam zahvaljujem za naklonjenost v preteklosti in se vam priporočamo še za naprej.

Ob tej priliki se želimo zahvaliti tudi vsem kontraktorjem za vse prvovrstno delo in jih toplo priporočamo našim rojakom, kadar jih potrebujete za vsa prvovrstna dela.

Anžlovar's Dept. trgovina

ANTON ANŽLOVAR, lastnik

6214 St. Clair Avenue

ČESTITKE OD

FRANK JANSKA
GENERAL BUILDING CONTRACTOR

5715 Prosser Avenue

Cleveland 3, Ohio

SUPERIOR LITE CO.

ELECTRICAL CONTRACTORS

WIRING... FIXTURES

1193-95-97 East 105th St.

JOHN MOLE

17921 Nottingham Road

Cleveland, Ohio

MASON

Express 2503